گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۶۱۳۳۹
چهارشنبه ۲۶ مهر ۱۴۰۲ ۷:۰۰

اکران تکراری سریال مشکلات نخل‌کاران بافقی؛

بررسی مشکلات صنعتی که بیش از ۵۰ هزار نفر در بافق به آن مشغول اند

بازهم به سراغ نخل‌داران بافقی می‌رویم و سریال تکراری ضرر و زیان هر ساله آنها را حکایت می‌کنیم تا مگر روزی مسئولان کشوری و استانی برای رفع مشکلات آنان چاره‌اندیشی کنند.

به گزارش خبرنگاران گروه جامعه گزارش خبر، باف حکمق به عنوان گرمترین شهرستان استان کویری یزد دارای معادن غنی سنگ آهن و نخلستان های فراوان است و به همین دلیل نیز چند سالی هست که لقب «سرزمین نخل و آهن و آفتاب» را در توصیف شهر بافق می‌آورند.

بافق شهرستانی چهار فصل است به طوری که آنگاه که در مرکز این شهر دما به ۴۵ درجه سانتیگراد می‌رسد در نقطه‎ای دیگر از این شهرستان مثلاً در منطقه سبزدشت دمای هوا ۱۸ درجه است. با این حال شغل اصلی مردمان «دارالشجاعه» کشاورزی و مهمترین محصول آنها نیز خرما و پسته است.

در تابستانهای تفتیده بافق، محصول خرما که برای نخل‌کاران و کشاورزان این خطه از اهمیت بسیاری نیز برخوردار است، با افزایش دما و با سرعت بیشتری آماده و روانه‌ی بازار می‌شود ولی همواره بازار تقاضا و آمادگی لازم را برای عرضه این حجم بالا از خرما ندارد لذا نخل‌داران را مجبور به انبار کردن این محصول شیرین می‌کند و قصه دردآور کشاورز و نخل‎دار از همین جا شروع می‎شود!

متاسفانه در چنین مواقعی تمام نخل‌داران امکان انبار کردن محصول خود را تا بهبود شرایط بازار ندارد و به ناچار مجبورند، محصولشان که با هزار امید و زحمت به بار آورده اند را به قیمتی پایین به واسطه‌هایی بفروشند که هیچ زحمتی پای نخل‌های سر به فلک کشیده، نبرده اند.

البته در سال‌های گذشته هم که دولت با اجرای طرح خرید تضمینی این محصول وارد میدان شد، به دلیل نبود بازار داخلی و نبود برنامه‌ریزی برای صادرات، حجم زیادی از این محصول با نگهداری غیراصولی به نابودی کشانده شد.

این داستان ضرر و زیان هر ساله نخلداران را حکایت می‌کند ولی امید است با تکرار اکران این سریال تمام نشدنی، روزی مسئولان کشوری و استانی برای رفع آن چاره‌ای بیندیشند و وارد میدان شوند تا بیش از این تولیدکنندگان محصول خرما زیر بار فشار مشکلات قرار نگیرند.

قطعاً متولیان می‌توانند با نظارت بر نحوه خرید و فروش این محصول، در بازارهای داخلی فضایی را ایجاد کنند تا نخلداران در امنیت کامل به فعالیت خود ادامه دهند

مسئولان قول همکاری دادند ولی ازشون خبری نشد

«احمد باقریان» از نخل‌کاران باسابقه‌ی بافقی که ۳۰ سال در شغل شریف کشاورزی فعالیت دارد و هم اکنون صاحب ۲۵۰۰ نفر نخل در زمینی به وسعت پنج هکتار در منطقه گودگوار این دیار کویری است، با دلی پردرد به خبرنگار ایسنا می‌گوید: «ما که هر چی بگیم شما سانسور شده، کار می‌کنید اما من میگم از همه گله دارم؛ از استاندار، نماینده مجلس، فرماندار و رئیس جهادکشاورزی و ... که اومدند این زمین‌ها را دیدند و قول دادند برای ساخت سردخونه‌ای که زمینش آماده است، همکاری می‎کنند ولی رفتند و دیگه هم ازشون خبری نشد. حتی گفتند که هزینه ترانس برق را پرداخت می‌کنند اما افسوس که به قولشون عمل نکردند.»

وی که برادر شهید و جانباز ۵۰ درصد است، با دلخوری ادامه می‌دهد: «من کمک بلاعوض نمی‌خوام ، وام با سود کم به من پرداخت کنند تا بتونم این سردخونه را بسازم و از ضرر مالی جلوگیری کنم.»

باقریان همچنین یادآور می‌شود؛ «دربازدیدی که چند مسئول از نخیلات داشتند، من به یکی گفتم به ما کمک کنید تا بتونیم از محصولی که ۳۰ سال و روزی ۱۴ ساعت براش وقت گذاشتیم، نگهداری کنیم و به قیمت پایین به دلالان نفروشیم ولی متاسفانه جواب درستی ندادند.»

وی می‎گوید: «پارسال ۲۰۰ کیلو خرما را گذاشتیم توی یکی از سردخانه‌های خصوصی؛ اول که بی‌اجازه چند کیلو را فروخته و دو ماه بعد هم کمبود جا رو بهانه کردند و خرماها را پس دادند. منم مجبور شدم آنها را به قیمت ارزان بفروشم.

این کشاورز بافقی اظهار می‎کند: «اگر فرآیند بسته‌بندی مناسب در شهرستان وجود داشت، دلالان و واسطه‌ها نمی‌توانستند محصول ما را در شهرهای دیگر پس از بسته‌بندی، با نام و نشان غیربافقی‎ها در بازار عرضه کنند.»

وی می‌گوید: «محصول من از نوع خرمای کبکاب زرد و بسیار مرغوب است اما اگر خرما پس از چیده شدن طی ۴۸ساعت در سردخانه قرار نگیرد، خراب می‌شود.»

وی ادامه می‎دهد: «متاسفانه در حالی که زمین ساخت سردخانه آماده و مراحل اولیه آن نیز انجام شده فقط با کمبود اعتبار مواجه‎ هستیم.

از استاندار، فرماندار و مسئولان مربوطه می‌خوام ما را برای دریافت وام با درصد کم معرفی کنند تا این سردخانه ساخته شود و از ضرر و زیان بیشتر جلوگیری شود.»

به گفته وی، «عمر درخت خرما بالای ۴۰۰ سال است و سال‌ها محصول می‌دهد، اگر آب و کود کافی به هنگام به آن برسد، سال‌آوری دارد و همیشه خرما می‌آورد؛ چون نگهداری‌اش روش ویژه‌ای نیاز دارد و در زمستان و تابستان طول سال هر ۶ تا ۹ روز به صورت غرقآبی آبیاری می‌شود و قبل از زمان برداشت برای این که شیره‌اش کم شود تا ۲۰ روز آبیاری را قطع می‌کنند.»

بی‌ارزش‌ترین تنقلات نیز مجوز بهداشت دارند ولی خرما نه

«سید علی حسینی» یکی دیگر از نخلکاران این منطقه به خبرنگار ایسنا می‎گوید: « منطقه گودگوار به عنوان قطب خرمای بافق دارای برق و گاز است و امکانات اولیه برای ایجاد سردخانه در آن فراهم است اما نداشتن سردخانه در گرمای بالای ۴۰ درجه همچنان از بزرگترین مشکلات ماست.»

وی داشتن پروانه بهداشت را الزامی می‎داند و بیان می‎کند: «پروانه بهداشت بیانگر سلامت خرمای تولیدی است و همین چاپ شماره بهداشتی روی بسته خرما سبب می‌شود که مشتری با اطمینان خاطر از سالم بودن خرما این محصول را خریداری و مصرف کند.»

این کشاورز بافقی داشتن کارت بهداشت را از ابتدایی‌ترین ملزومات برای تولیدکنندگان خرما می‎خواند و عنوان می‎کند: «امروز حتی بی‌ارزش‌ترین تنقلات نیز دارای شماره بهداشت هستند ولی خرما که یک غذای کامل است و برخی به جای یک نوبت غذایی ان را مصرف می‎کنند، نباید شماره بهداشتی داشته باشد!؟

ارتزاق ۵۰ هزار نفر در بافق از نخل و نخلکاری

آمارها نشان از وابستگی حداقل ۵۰ هزار نفر در بافق به نخل و نخلکاری، اما این زمینه گسترده از تولید و کار تلاش با وجود شعارهایی که داده شده، هیچ گاه نتوانسته به تبلور برسد و جدا از مشکل دلالی و برندسازی نشدن محصول، بخش قابل توجهی از خرمای بافق هر ساله درست چند روز مانده به برداشت به دلیل وزش بادهای شدید و گرما طی یک شب روی نخل‌ها خشک می‌شود و بر زمین می‌ریزد و در بهترین حالت خوراک دام می‌شود.

سالهاست کشاورزان و مسئولان محلی از محققان و بخش تحقیقات کشاورزی می‌خواهند دلیل این مشکل را پیدا و چاره‌اندیشی کند اما عملاً طی دهه اخیر هیچ گام مؤثری در این زمینه برداشته نشده است و هر ساله کشاورزان خسارت زیادی را از این ناحیه متحمل می‌شوند و در آخر همه چیز گردن تغییرات اقلیمی می‌افتد.

در کنار خشکسالی و کم آبی شدید و خسارت به کشاورزان به دلیل طوفان‌های متوالی شن، امسال بار دیگر شاهد خشکیدگی گسترده خوشه‌های خرما بودیم به طوری که برخی از کشاورزان دیگر محصولی برای برداشت نداشتند.

این در حالیست که یک کشاورز توان تحقیق و بررسی برای رفع مشکل خشکیدگی خوشه‌های خرما را ندارد و سوال این است که «دانشکده‌های کشاورزی و بخش‌های تحقیقاتی جهادکشاورزی دقیقاً طی این یک دهه که خشکیدگی خوشه‌ها ایجاد شده، چه تدبیری و چاره‎ای ندیشیده‎اند؟

حسینی در این رابطه نیز خاطرنشان می‌کند: «در گذشته نیز طوفان شن و گرمای هوا وجود داشت اما طی یک دهه اخیر شاهد خسارت سنگین خشکیدگی خرما هستیم به طوری که در گذشته چنین پدیده‌ای وجود نداشت.

به گفته وی، عارضه خشکیدگی خرما بعد از افزایش ناگهانی دما رخ می‌دهد که در سال جاری خسارت‌های قابل توجهی به جای گذاشت.

این نخلکار بافقی عنوان می‌کند: «نمی‌توان دلیل خاصی و راهکاری برای این عارضه مشخص کرد اما ارتباط مستقیم با افزایش گرما دارد و کشاورزان تاکنون راه حلی برای مقابله با این مشکل پیدا نکرده‎اند.

ارائه راهکار برای مقابله با خشکیدگی خوشه‌های خرما و رفع مشکل دلالان که با خرید خرمای کشاورزان بافقی به قیمت اندک اقدام و بعد آنها را با چندین برابر قیمت در مکاه رمضان به مردم می‌فروشند، سالهاست از سوی مسئولان وعده داده می‎شود ولی مشکلات همچنان پاربرجاست

خسارت تا ۸۵ درصدی نخیلات بافق طی سالیان مختلف

«حسن درندی» مسئول زراعت و باغبانی جهادکشاورزی بافق در این خصوص به خبرنگار ایسنا می‎گوید: «میزان خسارت عارضه خشکسالی در نخلستان‌ها طی سالهای مختلف از صفر تا ۸۵ درصد در نوسان بوده است و اکثر ارقام مرغوب و تجاری خرمای کشور نظیر مضافتی، خاصی، کبکاب، مرداسنگ، برحی و استعمران نسبت به این عارضه حساس هستند.

وی مهمترین علائم و ویژگی‌های این عارضه را شامل پژمردگی ناگهانی میوه‌ها و خوشه های خرما در زمان تبدیل میوه از مرحله خارک به رطب و نهایتاً خشکیدگی میوه‌ها و خوشه‌های آلوده، ظهور نوارهای قهوه ای رنگ روی قسمت فوقانی یا گاهاً تحتانی دم خوشه در برخی ارقام با وجود این که هیچ

گونه علائمی روی برگ، تنه و تاج درختان آلوده مشاهده نمی‌شود، برمی‎شمارد.

به گفته‌ی درندی؛ «با انجام مدیریت صحیح نخلستان به ویژه عوامل به‌زراعی نظیر آبیاری شب هنگام با دور چهار روز یک بار، تنک خوشه به روش حذف یک سوم نوک خوشه‌ها در مرحله گرده افشانی، رعایت نسبت برگ به خوشه تغذیه بهینه درختان براساس آزمون خاک در اواخر زمستان با کودهای پتاسه، فسفر، ازته و کودهای ریزمغذی نظیر آهن، روی، مس و منگنز و محلول پاشی با کلرور کلسیم به نسبت دو در هزار بعد از مرحله حبابوک، پوشش خوشه‌ها و حتی‌الامکان دم خوشه‌ها با پوشش‌های حصیری و پلاستیکی رنگ روشن در مرحله تغییر رنگ میوه‌ها، میانه کاری با یونجه (رقم بغدادی یا نیک شهری)، مبارزه به‌موقع با سوسک کرگدنی و کنه تارتن خرما، آرایش صحیح و به‌موقع خوشه‌ها، ساخت بادشکن در اطراف باغات جدیدالاحداث و رعایت سایر اصول به زراعی شامل هرس برگ و هرس دمبرگ می تواند میزان خسارت را تا حد قابل تحملی کاهش دهد.

این مسئول در پایان اهم اقدامات جهاد کشاورزی در رابطه با مشکلات ذکر شده توسط کشاورزان و نخل‌داران را برگزاری دوره‌های آموزشی و توزیع کودهای شیمیایی پتاسیم برای افزایش مقاومت درختان، پرداخت تسهیلات تبصره ۱۸ برای متقاضیان ساخت سردخانه و برخورداری از مزایای صندوق بیمه کشاورزی در صورت بیمه شدن محصولات کشاورزی عنوان می کند.